

ТЕРЕЗА РИЃДЉБАУХОВА (1977, Прага) завършва в Карловия университет в Прага чешки език и литература и френски език. През 2007 г. защитава докторат по чешка литература. В момента е лектор по чешки език към Катедрата по славистика в Сорбоната. Авторка е на три стихосбирки: *Сини ябълки* (Modrá jablka, 2000), *Една дълга нощ в Бискупов* (Velká biskupovská noc, 2005), *Дон Витор си играе и други стихотворения* (Don Vítor si hraje a jiné básně, 2009) и *поемата Образ на девичи плач* (Podoba panny pláč, 2002). През 2001 година създава в дома си на Лоретанския площад литературен салон. В четенията, организирани от Салона, участват както чешки, така и чуждестранни поети. Литературните

четения биват съпроводжани от музикални изпълнения и творби на изобразителното изкуство. През 2006 година основава асоциация Литературен салон, която не само организира авторски четения, но и развива издателска дейност. В периода 2007–2009 издава девет стихосбирки на поети дебютанти: Виктор Шпачек, Ян Брабец, Симона Рацкова, Ондржеј Мацура, Ева Кошинска, Якуб Белан, Георги Господинов (в превод на Ондржеј Заяц), Ева Оубрамова и Павлина Лесова (вж. www.literarnisalon.cz).

Участвала е в международни поетични фестивали в Канада, Словакия и Франция. Подготвила е за печат чешко-френско издание Цяла нощ чаках с избрани творби, а пловдивското издателство „Жанет-45“ в превод на Димана Иванова публикува двуезичен чешко-български вариант на стихосбирката *Една дълга нощ в Бискупов*.

ZE STÍNU MÉ POEZIE VYSTUPUJE MÁ PODOBA ŠÍLENÁ

ta touha milovat
 voda klopýtá přes paže jak přes kameny
 ta touha zahryzlá do ticha
 ta touha těhotná
 kdy v břichu stoupá
 katedrála světla
 z maličkých slz
 kdy něha a strach se spojují
 a nad hladinu se spouští
 tenoulinké větve vrb

ОТ СЯНКАТА НА МОЯТА ПОЕЗИЯ БЕЗУМНИЯТ МИ ОБРАЗ СЕ ИЗДИГА

тази жажда да обичаш
 водата се препъва във ръцете като в камъни
 тази жажда впила зъби в тишината
 тази жажда бременна
 когато от утробата се извисява
 катедралата на светлината
 от мънички сълзи
 когато страхът и нежността се сливат
 и над водата падат
 тъничките клони на върбите

NOC JE JEŠTĚ SLABÁ A MY NAPILI SE VÍN

žlutý jazyk tápe po mé červení jako žahadlo
 vplouváš do soutěsky
 lámeš se o útes
 padáš do hlubiny
 ztrácíš dech
 ryby se smějí
 sasanky ti lepí na rakev
 do tmy ses odvážil
 do hlíny zalomil překrásné ruce
 Miláčku, ty dávno už
 bez útrob
 můj Králi

НОЩТА ЕДВА НАСТЪПВА И НИЕ ПИХМЕ ВИНО

жълтият език се удря по червеното небце като коприва
 понасяш се по тесен пролив
 разбиваш се в скала
 пропадаш в глъбината
 губиш дъх
 а рибите се смеят
 разлепят ти актинии върху ковчега
 дръзна да проникнеш в тъмнината
 прелестните си ръце в пръстта прекърши
 Мили, ти отдавна
 без утроба
 Кралю мой

CO TO JE SMRT

volám k tobě z hlubokosti své
 kde je dívka která tančila v mých snech
 do jakých temnot jsi mě vyslal
 aby ze mě zbyl jenom stín
 a abys mě nově prozářil
 Jsem celá voda a šumění listů

КАКВО Е СМЪРТ

зова към теб от своите глъбини
 където е момичето танцувало в съня ми
 в какви тъми ме прати
 от мен за да остане само сянка
 и да ме просветлиш отново
 Аз съм цялата вода и трепет на листа

LIST NA OKNĚ

je prádlo ženy která porodila
 do jeho vání se šero tiše skrývá
 dutou krev tma do boku si vtírá

ЛИСТОТО НА ПРОЗОРЕЦА

е бельо на родила жена
 в повяя му тихо се притулва здрачът
 а тъмата втрива куха кръв в бедрата си

UŽ NIC NEPOZNÁVAT

nic nevěděť
 docela tiše a něžně
 utkvěť v krajině

ДА НЕ РАЗПОЗНАВАМ ВЕЧЕ НИЩО

да не знам нищо
 съвсем тихо и нежно
 да застина в пейзажа

V DEN TVÉHO ODJEZDU, MŮJ MILÝ

světlo se nechává tušit
báseň je houpavé lůno matky
jeskyně a v ní had

Mé tělo se vtísnilo do boků do řader
a země už dýchá
plameny z krokusů
Tak celička z tebe a sama
navlhlou krajinou
všemi směry
od tebe k tobě

В ДЕНЯ, КОГАТО ОТПЪТУВАШ, МИЛИ МОЙ

светлината се предчувства
стихът е олюляваща се майчина утроба
пещера а в нея е змията

Тялото ми е притиснато от хълбоци гърди
а земята вече лъха
пламъци от минзухари
Цяла съм от теб и съм сама
в пейзаж от влага
във всичките посоки
от тебе към тебе

* * *

POVĚTRÍ SUCHÉ

a tiché jako smrt
soumrak se křížuje monstrancí
a vyplazuje hostii
kleká do ledu
a prosí o nevinnost
Ustupujeme útrpnými krůčky
zahalujeme okna i sebe
jasem prostupujeme šat
planeme světlem
klidným a neúprosným

СУХ ПОВЕЙ

и тихо като смърт
зрачът се кръстосва със църковното ковчеже
и на нафората се изплезва
коленичи на леда
и моли за невинност
Отстъпваме със жалостиви крачки
забулваме прозорците и себе си
преминаваме сияещо през дрехите
горим от светлина
спокойна и неумолима

UMÍRÁME V ČEKÁNÍ NA PŘÍTOMNOST

A bolest neexistuje
 Je jenom samota
 Dělí nás neodvratně
 Předáváme si dlaně krve
 Tvůj strnulý strom má vydlabané oči
 Vážce se za letu rozpadají křídla v prach
 Jsi oblak blázen
 Ne
 Ty nejsi
 Bolest není
 a voda je krev
 která potichu opouští svůj břeh

УМИРАМЕ В ОЧАКВАНЕ НА НЕЧИЕ ПРИСЪСТВИЕ

A болката не съществува
 Има самота
 Безвъзвратно ни разделя
 Предаваме си длани кръв
 Твоето безчувствено дърво е с изкорубени очи
 Водно конче литва и разпадат се крилата му на прах
 Ти си облук луд
 Не
 Не си
 Болката не съществува
 и водата е кръв
 която тихо напуска брега

SEN O VELKÉ NOCI

II.

Zamrzá zima pod sušiči sena
 modro se usazuje na žebrech

Do mého hrudníku zapadá luna
 vrací mi zrcadlem moji tvář –

Okorává – jiná se do ní vkrádá tvář
 tvář – těsné tělo máš –
 tvář – neunesíš úniku –

Zanícená na víru mého klína
 vyrůstá ze mě ve větvích

Opadává v krvavých listech
 pokrývá – mě hlínu – až k obzoru

СЪН ЗА ВЕЛИКАТА НОЩ

II.

Мръзне зимата под сеновала
 синева се появява по ребрата

В гръдния ми кош луната чезне
 връща ми лицето като в огледало –

Изпръхва – но друго някое лице се вмъква в нея
 лице – ти имаш тясно тяло –
 лице – ти няма бягството да понесеш –

Пламва тя от вихъра на моя скут
 от мен към клоните израства

В кървави листа окапва
 покрива – ме със пръст – до хоризонта

Превод от чешки: **Димана Иванова**
 Редактор на превода: **Жоржета Чолакова**